

BÀI TẬP TIẾNG VIỆT LỚP 4 NÂNG CAO

ĐỀ 1

ĐỌC THÂM VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI:

HỌC ĐÀN – HÃY HỌC IM LẶNG

Bét – to – ven (1770 – 1825 là nhạc sĩ thiên tài người Đức . Ngay từ khi còn rất nhỏ, ông đã trải qua những năm tháng khổ luyện cùng âm nhạc. Mỗi ngày, Bét – tô – ven phải học 12 tiếng với đủ các loại đàn. Sau 12 tiếng âm nhạc, cậu bắt đầu học thêm tiếng La tinh và các kiến thức phổ thông khác. Cậu đàn mãi miết, ngón tay tê đi thì ngâm vào nước lạnh, mắt mỏi thì vã nước vào... Bét-to-ven đã thực sự bỏ mọi trò chơi trẻ nhỏ để học đàn.

Người thầy đầu tiên của cậu là một nghệ sĩ trong dàn nhạc. Trong tuần học đầu tiên, thầy giáo dạy cậu tính kiên nhẫn. Suốt cả tuần, thầy chỉ dạy cậu đúng một nốt nhạc. Bét-tô – ven đánh nốt nhạc, âm thanh vang lên. Thầy hỏi:

- Con thấy âm thanh lan xa tới đâu?
- Con không thấy ạ!
- Con đánh lại đi và cố gắng nghe xem âm thanh này lan tỏa tới đâu.

Cậu làm lại và chú ý lắng nghe. Cậu cảm thấy âm thanh dường như lan xa ra tận ô cửa sổ, điều mà xưa nay cậu chưa từng thấy. Điều mới mẻ này khiến cậu phấn chấn. Cậu đánh tiếp nốt nhạc, lần này dường như nó lan tỏa xa hơn ô cửa sổ, nó hòa với bầu trời ngoài kia. Thầy giáo gật đầu:

- Âm thanh của con đã tìm được sự tự do rồi ! Hãy ghi nhớ : Mọi bản nhạc đều được sáng tạo ra trong sự tĩnh lặng sâu nhất của tâm hồn. Hãy học sự im lặng đầu tiên.

Năm 8 tuổi, sau hàng trăm đêm miệt mài tập đàn. Bét-tô-ven đã có buổi biểu diễn trước công chúng. Sau buổi biểu diễn, khán giả đã phải trầm trồ: Đúng là cậu bé có nghị lực tập luyện. Không lâu sau, ông đã trở thành thần đồng âm nhạc thế giới.

Uyên Khuê

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Cậu bé Bét-tô-ven trong câu chuyện đã phải khổ luyện như thế nào mới thành tài?

- a. Đàn mãi miết, ngón tay tê đi thì ngâm vào nước lạnh, mắt mỏi thì vã nước vào.
- b. Đàn suốt ngày suốt đêm không được ngủ.
- c. Đàn đến mức ngất xỉu.

2. Tại sao thầy giáo lại chỉ dạy cậu một nốt nhạc trong suốt tuần học đầu tiên?

- a. Vì thầy giáo muốn cậu lắng nghe hơi thở của chính mình .
- b. Vì thầy giáo muốn cậu rèn luyện tính cẩn thận.
- c. Vì thầy giáo muốn cậu cảm nhận được sự lan tỏa của âm thanh .

3. Nội dung câu chuyện này là gì?

- a. Ca ngợi cậu bé Bét – tô –ven đã kiên trì khổ luyện hi sinh cả tuổi thơ tập luyện đàn để thành tài.
- b. Ca ngợi thầy trò Bét – tô – ven đã kiên trì tập luyện đàn .
- c. Ca ngợi người thầy giáo đã dạy cho cậu bé Bét – to – ven biết lắng nghe âm thanh.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Đọc đoạn văn sau , xác định các câu kể Ai làm gì? Và tìm chủ ngữ của các câu đó.

Để mau chóng biến con mình thành thần đồng , cha cậu đã mời rất nhiều thầy dạy nhạc . Người thầy đầu tiên của cậu là một nghệ sĩ trong dàn nhạc . Cha cậu đưa thầy giáo về nhà trong lúc Bét –tô – ven đang mãi chơi một khúc nhạc trên vi-ô-lông . Cậu sốt sáng ngồi vào đàn ooc-gan ngay.

2. Đặt câu với các từ ngữ sau để có câu kể Ai làm gì?

- a. Cậu bé Bét-tô-ven
- b. Thầy giáo của cậu

3. Tìm trong câu chuyện trên những từ ngữ nói lên sự tài giỏi của cậu bé Bét-tô-ven.

M. thiên tài,.....

III. TẬP LÀM VĂN:

1. Viết một đoạn mở bài và kết bài cho bài văn tả đồ dùng học tập mà em thích nhất.

2. Em hãy viết phần mở bài và kết bài cho bài văn tả con tò he sau đây:

.....

Được làm từ cơm nếp, những con tò he rất mềm và dẻo. Để cầm được những con tò he , người ta phải xâu vào chúng những chiếc que bằng tre . Bằng đôi bàn tay khéo léo , những người bán hàng (theo em phải gọi là nghệ nhân mới đúng!) đã nặn ra những con tò he đủ các sắc màu, đủ các loại > Nào tò he hoa hồng, tò he ông tiên, Tôn Ngộ Không, siêu nhân...Con nào cũng đẹp và sống động như thật.

.....

ĐỀ 2

ĐỌC THẦM VÀ LÀM BÀI TẬP

CỔ TÍCH VIẾT BẰNG CHÂN

Những trang vở đỏ chói điểm 9, 10 với những dòng chữ tròn, đều, thẳng tắp – ít ai có thể ngờ rằng những dòng chữ đó được viết không phải bởi tay mà là bằng chân : một đôi chân kì diệu của bạn Nguyễn Minh Phú, lớp 5B, trường Tiểu Học Hồ Tông Thốc, xã Thọ Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An .

Cô Nguyễn Thị Bình – mẹ của Phú – không thể nào quên được cái ngày 17 – 7 – 1990 ấy. Cô đã ngất xỉu khi nhìn thấy đứa con vừa chào đời của mình: một hài nhi yếu ớt, nhỏ bé và thiếu hẳn đôi cánh tay. Nhưng Phú đã lớn lên và có ý thức tự lập từ rất sớm, tập làm mọi việc bằng đôi chân của mình. Mỗi sáng ngủ dậy, Phú dùng chân kẹp bàn chải đánh răng và lấy khăn

rửa mặt. Với đôi chân của mình, Phú không chỉ tự ăn cơm, mặc quần áo, mặc màn, xếp chăn, tắt mở công tắc điện, ... mà còn giúp bố mẹ làm nhiều việc vặt trong nhà, từ bóc ngô, nhặt rau, đun bếp, quét nhà cho đến việc khâu kim chỉ cho mẹ vá quần áo. Một lần, Phú mon men đến lớp học, say sưa nhìn cô giáo giảng bài, nhìn lũ bạn ê a đánh vần, tập viết,... Về nhà, Phú lấy viên phấn kẹp vào chân, viết những chữ nguệch ngoạc trên nền gạch. Khi biết đọc thông, viết thạo, Phú nằng nặc đòi cha mẹ cho đi học. Cô giáo chủ nhiệm dành cho Phú một chiếc ghế để Phú đặt vở lên đấy, xoay ngang người, kê chân lên và cặp bút viết. Cứ như thế, Phú cần cù chịu đau, chịu khó, dù cho vào những ngày nóng nực, mồ hôi nhỏ xuống nhòe hết cả trang vở, còn về mùa đông thì bàn chân tê cóng vì lạnh, điều khiển cây bút cực kì khó khăn. Có những hôm, do viết quá nhiều, Phú bị chuột rút khiến các ngón chân co quắp, cứng đờ.

Vất vả, khổ sở là thế nhưng Phú không hề nản lòng, chưa hề nghỉ một buổi học nào. Điều đáng nói là Phú viết rất đẹp và đặc biệt là tiếp thu bài vở rất nhanh. Suốt bốn năm học qua, Phú luôn là người dẫn đầu lớp về thành tích học tập. Phú rất có khả năng về môn toán, trong vở chỉ toàn điểm 9, 10. Năm 2002, Phú đoạt giải “vở sạch chữ đẹp” của huyện. Mơ ước của Phú là trở thành một người phiên dịch, vì theo bạn, đó là công việc thích hợp nhất đối với một người không có tay như Phú. Nhìn gương mặt thông minh với đôi mắt sáng, kiên quyết của Phú, tôi tin rằng Phú sẽ học thành tài, sẽ thực hiện được ước mơ của mình.

Theo báo Thiếu niên tiền phong

KHOANH VÀO CHỮ CÁI CÓ CÂU TRẢ LỜI ĐÚNG:

1. Bạn Phú trong bài đã thiếu hẳn đôi tay nhưng đã biết làm những công việc gì?

- a. Tắt nước, cày ruộng.
- b. Bóc ngô, nhặt rau, đun bếp, quét nhà.
- c. Khâu kim chỉ.
- d. Viết chữ đẹp.

2. Phú đã gặp những khó khăn gì khi tập viết bằng chân?

- a. Mùa hè, mồ hôi nhỏ xuống làm nhòe vở, mùa đông, chân tê cứng vì lạnh.
- b. Hay bị chuột rút khiến các ngón chân co quắp, cứng đờ.
- c. Tất cả những khó khăn ở hai ý trên.

3. Phú đã đoạt được những thành tích gì trong học tập ?

- a. Đoạt giải Học sinh giỏi toán.
- b. Đoạt giải thi đấu thể thao.
- c. Là người dẫn đầu lớp về thành tích học tập , rất giỏi toán, đoạt giải “ vở sạch chữ đẹp”.

4. Nội dung câu chuyện này là gì?

- a. Ca ngợi bạn Nguyễn Minh Phú giàu nghị lực mặc dù thiếu hẳn đôi tay nhưng vẫn chăm làm, học giỏi và viết chữ đẹp.
- b. Ca ngợi đôi bàn chân khéo léo của bạn Nguyễn Minh Phú.
- c. Ca ngợi tài viết chữ đẹp của bạn Nguyễn Minh Phú.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU :

1. Tìm các câu kể Ai làm gì ? trong đoạn văn sau rồi xác định chủ ngữ, vị ngữ của mỗi câu đó:

Mỗi sáng ngủ dậy , Phú dùng chân kẹp bàn chải đánh răng và lấy khăn rửa mặt . Với đôi chân của mình, Phú không chỉ tự ăn cơm , mặc quần áo, mắc màn, xếp chăn, tắt mở công tắc điện, ... mà còn giúp bố mẹ làm nhiều việc vặt trong nhà, từ bóc ngô, nhặt rau, đun bếp, quét nhà cho đến việc khâu kim chỉ cho mẹ vá quần áo. Một lần, Phú mon men đến lớp học, say sưa nhìn cô giáo giảng bài, nhìn lũ bạn ê a đánh vần , tập viết,... Về nhà, Phú lấy viên phấn kẹp vào chân , viết những chữ nguệch ngoạc trên nền gạch.

2. Viết đoạn văn khoảng 5 câu kể về việc “ rèn chữ - giữ vở ” của em trong đó có dùng kiểu câu Ai làm gì ?

III. TẬP LÀM VĂN:

- 1. Dựa vào cách viết như trên, em hãy viết một bài nói về một tấm gương tiêu biểu mà em biết.
- 2. Hãy kể về những đổi mới của trường (lớp) em trong năm học này.

ĐỀ 3**ĐỌC THẦM VÀ LÀM BÀI TẬP****“PHÁT MINH” TỪ RÃNH NƯỚC**

Nhà nghèo, đi làm thuê nhỏ cỏ, cấy lúa nhiều hơn ngồi học, thế mà “đùng một cái”, Lê Thế Trung (lớp 11 M3, trường Trung học phổ thông Mỹ Hưng, huyện Mỹ Tú, tỉnh Sóc Trăng) đoạt giải Nhì Quốc gia cuộc thi “Cải thiện việc sử dụng và bảo vệ nguồn nước”. Tin ấy đã làm xôn xao không chỉ ở một xã vùng sâu.

Chính cái tính “gặp cái lạ thì thắc mắc, tìm hiểu” đã giúp Trung đoạt giải Nhì trong cuộc thi cấp quốc gia này. Nhà dì của Trung nuôi trên cả chục con heo, mỗi lần qua cấy rau muống cho heo ăn, Trung để ý thấy rãnh nước cạnh chuồng heo nhà dì ít hôi và trong hơn nhiều so với rãnh nước cạnh chuồng heo nhà mình, mặc dù số lượng heo nhà dì gấp hàng chục lần heo nhà Trung. Quan sát, Trung thấy nguyên nhân dẫn tới điều khác nhau này chính là rãnh nước nhà dì có rất nhiều cây thủy trúc và rau chai, còn rãnh nước nhà mình thì không.

Trung tức khắc trồng cây thủy trúc và rau chai ở rãnh nước nhà mình. Thực tế đã chứng minh những điều Trung nghi ngờ là đúng. Để kiểm chứng một lần nữa cho chắc ăn, Trung mượn trường một số dụng cụ thí nghiệm. Đúng một tuần, Trung hỏi hội kiểm tra kết quả, và “nhà nghiên cứu” rất vui mừng với kết quả thu được. Trung nghĩ, hiện diện tích nuôi trồng thủy sản ở Đồng bằng sông Cửu Long rất lớn, nếu đem những điều mình đã khám phá ứng dụng vào cuộc sống thì sẽ giải quyết được vấn đề ô nhiễm môi trường. Trung làm một bể chứa nước thải và bể này được hút bùn định kì. Nước thải sẽ chảy ra mương trồng rau dứa, rau ngổ, sau đó tiếp tục sang mương trồng thủy trúc, rau chai trước khi đổ ra sông... Từ thành công ở nhà mình, Trung đi phổ biến cho bà con ở khắp xã để mọi người làm theo.

Cùng lúc đó, Trung hay tin Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Sóc Trăng tổ chức cuộc thi nên đã gửi đề tài “Dùng thủy trúc, rau chai xử lí nước thải trong sinh hoạt” dự thi. Và đề tài của cậu đã đoạt giải Nhất.

Trung tâm sự: “Cuộc sống xung quanh mình có rất nhiều cái hay, cái lạ. Trung sẽ cố gắng tìm tòi, “giải mã” những điều đó để phục vụ cho cuộc sống. Trung sẽ cố gắng học để trở thành một kĩ sư nông nghiệp, đem những điều mình đã học để giúp bà con nông dân quê mình”

Thúy Nhung

1. Do đâu, Trung nảy sinh ý tưởng “Dùng thủy , rau chai xử lí nước thải trong sinh hoạt ” ?

a. Do quan sát rãnh nước thải nuôi heo của nhà dì và nhà mình.

b. Do cuộc thi “Cải thiện việc sử dụng và bảo vệ nguồn nước” phát động.

c. Do dì bạn ấy gợi ý.

2. Trước khi đi phổ biến cho bà con trong xã làm theo, Trung đã làm thử mấy lần ?

a. Một lần, đó là lần .....

b. Hai lần, đó là lần .....

c. Ba lần, đó là lần .....

3. Điều gì là nguyên nhân chính giúp Trung có được thành công ?

a. Học giỏi.

b. Có nhiều thời gian làm thí nghiệm, có thực tế quan sát.

c. Có tính “ gặp cái gì lạ thì thắc mắc, tìm hiểu ”.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Đọc đoạn văn sau , tìm các câu kể Ai thế nào ? rồi xác định chủ ngữ, vị ngữ của các câu đó.

“ Cuộc sống xung quanh mình có rất nhiều cái hay, cái lạ. Trung sẽ cố gắng tìm tòi, “ giải mã” những điều đó để phục vụ cho cuộc sống . Trung sẽ cố gắng học để trở thành một kĩ sư nông nghiệp, đem những điều mình đã học để giúp bà con nông dân quê mình” Mơ ước của Trung thật đẹp. Chúc cho những ước mơ của Trung sẽ trở thành hiện thực.

2. Kể về những người thân trong gia đình em, trong lời kể có sử dụng một số câu kể Ai thế nào ?

III. TẬP LÀM VĂN:

Lập dàn ý miêu tả một cây hoa theo một trong hai cách đã học :

a. Tả lần lượt từng bộ phận của cây.

b. Tả lần lượt từng thời kì phát triển của cây..